

ŠIROKA PRIMJENA VJEŽBENICE HRVATSKOGA KAO DRUGOG I STRANOG JEZIKA

(Sanda Lucija Udier – Milvija Gulešić Machata, *Razgovarajte s nama: gramatika i pravopis hrvatskoga jezika s vježbama za razine B2-C1*, FFpress, Zagreb, 2014., 271 str.)

Vježbenica hrvatskoga kao drugog i stranog jezika pod naslovom „Razgovarajte s nama!“ za razine B2 i C1 prema ZEROJ-u autorica dr. sc. Sande Lucije Udier i dr. sc. Milvije Gulešić Machata, viših lektorica na Croaticumu – Centru za hrvatski kao drugi i strani jezik, objavljen je početkom 2015. u izdanju FF-pressa Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kao nadopuna udžbeniku istoimenoga naslova dr. sc. Sande Lucije Udier.

Ona prati deset lekcija udžbenika tako da je svaka cjelina podijeljena na osam potpoglavlja: I. Oblici, II. Sintaksa padeža, III. Sročnost, IV. Prefigirani glagoli, V. Glagolski vid, VI. Vrste rečenica, VII. Konektori i VIII. Pravopis. Oblici obuhvaćaju imenice *i*-vrste, imenice *mati* i *kći*, redosljed enklitika, zbirne imenice i njihovu sklonidbu, imenice *djeca*, *gospoda* i *braća*, zbirnu množinu, pokazne zamjenice, imenice *dijete*, *ime* i *vrijeme*, *dob* i *doba*, *posao*, *dio* i *anđeo*, upitno-odnosne zamjenice, glagolske priloge, imenice stranog podrijetla, glagolski pridjev trpni, tvorbu etnika, muška imena i hipokoristike na *-o*, *-a* i *-e*, muška imena na *-ko* i *-je*, brojevne imenice s nastavcima *-ojica* i *-orica*, neodređene zamjenice i njihovu sklonidbu, *pluralia tantum*, mjesne priloge, obezličjenje, naveske, brojevne imenice s nastavkom *-oje* i *-er*, količinske priloge s nastavkom *-ak* i *-injak* te starija prošla vremena aorist, imperfekt i pluskvamperfekt. Iz sintakse padeža u vježbenici autorice „uvježbavaju“ sljedeće teme: akuzativ mjere/količine, načinski akuzativ, vremenski akuzativ – bez prijedloga i s prijedlogom, vremenski lokativ i ustaljene izraze s lokativom, genitiv s manje frekventnim prijedlozima, emfatički genitiv, genitiv s prijedlogom *žao*, ustaljene izraze s prijedlogom *do* i genitivom *stalo mi je do* i *sl.*, objasnidbeni genitiv, objektni genitiv, dativ s prijedlogom *k(a)* i bez njega, etički dativ, dativ zakletve, predikatni i pridjevski instrumental kao i instrumental s prijedlozima. Sročnost zahvaća slaganje broja i predikata, pridjevske riječi s brojevima, sročnost zbirnih imenica kao i imenica *djeca*, *gospoda*, *braća*, sročnost sa zbirnom množinom i imenica *e*-vrste

koje znače mušku osobu i imenica koje znače mušku i žensku osobu, slaganje više subjekata različita roda s atributom i predikatom, sročnost količinskih riječi kao i s brojevnim imenicama s nastavcima -ojica i -orica te imenica koje imaju samo množinski oblik, sročnost s brojevnim imenicama s nastavcima -oje i -ero te s količinskim priložima s nastavcima -ak i -injak i s brojevnim pridjevima. Prefigurani se glagoli i glagolski vid uvježbavaju na glagolima koji se pojavljuju u udžbeniku te po načelu učestalosti u govornoj i pisanoj praksi hrvatskoga jezika. Od vrsta rečenica u vježbenici su zastupljene sastavne, zaključne, suprotne, rastavne, isključne, gradacijske, atributne, uzročne, posljedične, namjerne, pogodbene, mjesne, vremenske, načinske i usporedne rečenice te upravni i neupravni govor. Od konektora autorice su u svoju vježbenicu uvrstile zaključne, suprotne, isključne, objasnidbene, uzročno-posljedične, namjerne, uvjetne, mjesne, vremenske, načinske te pojačane i pribrojane konektore. U zadnjem, pravopisnom dijelu svake od deset cjelina nalaze se kratice, načela pisanja zarez, zarez u nezavisno i zavisno složenim rečenicama, veliko slovo u osobnim imenima i nadimcima, u zemljopisnim nazivima, u imenima ulica, građevina, institucija te povijesnih događaja, u pisanju posvojnih i odnosnih pridjeva, pisanje suglasnika u kontaktu, a vježbenica završava pravilnim pisanjem upravnoga govora.

Obje autorice, iskusne lektorice u nastavi s neizvornim govornicima hrvatskoga jezika, svoju su koncepciju vježbenice objasnile sljedećim riječima: Novina je u ovoj vježbenici da se prvo objašnjavaju gramatička i pravopisna pravila, a zatim slijede vježbe (str. 8). Vježbe strukturalno, tematski i leksički prate udžbeničke cjeline, ali se mogu koristiti i zasebno za uvježbavanje pojedinih gramatičkih i pravopisnih cjelina ako za time postoji potreba na naprednome stupnju hrvatskoga kao drugog i stranog jezika.

Koristeći se ovom vježbenicom, studenti na domaćim i stranim sveučilištima, kao i u školama za strane jezike, na razini B2-C1 mogu ovladati ne samo gramatičkim morfosintaktičkim strukturama, nego i vještinama na razini teksta primjenjujući osnovna pravopisna pravila. Prednost je ove vježbenice da ona, osim rada s nastavnikom, pruža i mogućnost korištenja za samostalno učenje jer se, uz gramatička i pravopisna pravila na početku svake cjeline, na kraju vježbenice nalaze rješenja svih zadataka.

Zahtjevna je gramatika kao i pravopis za iskusna korisnika prema ZEROJ-u (ZEROJ, 2005) umotana u vrlo lijepo ruho ilustratora slikara Jurice Puhalovića koje uz razigranost pridonosi preglednosti i lakom snalaženju u vježbenici.

Vježbenica „Razgovarajte s nama: gramatika i pravopis hrvatskoga jezika s vježbama za razine B2-C1“ zasigurno će naći široku primjenu u

nastavnoj praksi, a stranim će studentima, koji su na najvišem stupnju jezične kompetencije, pomoći da na ponajbolji mogući način provjere i zaokruže svoje stečeno znanje te otklone eventualne nedoumice oko zahtjevnih gramatičkih i pravopisnih pitanja na koja i mnogi izvorni govornici ne bi dali točan i siguran odgovor.

Dinka Pasini

